

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2006
Αρ. πρωτ. : 18097/05.2.1
(σχετ. και αναφορά
υπ' αριθμ. πρωτ. 2635/2006)

Πληροφορίες:
Λάμπρος Μπαλτσιώτης
Τηλ. 210 7289709
Γρηγόρης Τσιούκας
Τηλ. 210-7289648

Προς
Υπουργείο Εσωτερικών
Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης
Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης
Ευαγγελιστρίας 2
105 63 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Επιστροφή παραβόλου.

Στο πλαίσιο διερεύνησης σχετικών αναφορών ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις αιτημάτων χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας δυνάμει των σχετικών ρυθμίσεων των νόμων 2910/2001 και 3386/2005 οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας αποφασίζουν τελικά τη χορήγηση άδειας διαμονής διετούς διάρκειας. Και τούτο παρά το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι, ιδίως στο πλαίσιο ισχύος του ν.2910/2001, έχουν προσκομίσει άδεια εργασίας αόριστης διάρκειας και έχουν καταβάλει, όπως τους ζητείται από τους Δήμους, το αντίστοιχο παράβολο. Στις περιπτώσεις αυτές ανακύπτει, πέραν των άλλων, το ζήτημα της τύχης του επιπλέον καταβληθέντος παραβόλου από τους ενδιαφερόμενους. Ειδικότερα:

Τόσο με το ν.2910/2001 (άρθρο 71), όσο και με το ν.3386/2005 (άρθρο 92), η αίτηση για τη χορήγηση άδεια διαμονής συνοδεύεται, εκτός ειδικών εξαιρέσεων, από την καταβολή παραβόλου, το ποσό του οποίου κλιμακώνεται σε συνάρτηση με τη διάρκεια της αιτούμενης άδειας. Πιο συγκεκριμένα, με το ν.2910/2001 προβλεπόταν παράβολο της τάξης των 150 περίπου Ευρώ για την υποβολή αιτήματος χορήγησης ετήσιας άδειας διαμονής, 300 περίπου Ευρώ για άδειες διαμονής διετούς διάρκειας και 880 περίπου Ευρώ για την υποβολή αιτήματος άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας. Αντίστοιχα, στο άρθρο 92 του ν.3386/2005 ορίζεται ότι η αίτηση για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής συνοδεύεται από παράβολο 150 Ευρώ για άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους, 300 Ευρώ για άδειες μέχρι δύο έτη, 450 Ευρώ για τρία έτη και 900 Ευρώ για τις άδειες των επί μακρόν διαμενόντων και τις άδειες αόριστης διάρκειας.

Σε εφαρμογή των παραπάνω, οι ενδιαφερόμενοι, μετά από υπόδειξη των αρμόδιων υπηρεσιών για την παραλαβή των αιτήσεων και για τον έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών τους, καταβάλλουν το προβλεπόμενο παράβολο για την περίπτωση της άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας. Είναι προφανές ότι, εάν αρνηθούν να συμμορφωθούν με τις υποδείξεις των υπηρεσιών, δεν θα γίνει δεκτή η υποβολή των σχετικών αιτημάτων τους.

Ωστόσο, αντί να παραλάβουν άδειες διαμονής που αντιστοιχούν στην υποβληθείσα αίτηση και το καταβληθέν παράβολο των περίπου 880 (ν.2910/2001) ή 900 (ν.3386/2005) Ευρώ, ενδέχεται, τελικώς, να λάβουν άδειες διαμονής διετούς διάρκειας, στις οποίες αντιστοιχεί το πολύ μικρότερο σε ύψος παράβολο των περίπου 300 Ευρώ.

Στις περιπτώσεις αυτές οι ενδιαφερόμενοι ευλόγως διερωτώνται για το λόγο καταβολής του επιπλέον παραβόλου. Παράλληλα, οι υπηρεσίες των Περιφερειών δεν φαίνεται να έχουν σαφή στάση σχετικά με το εάν υποχρεούνται να προβούν σε επιστροφή του επιπλέον ποσού και με ποια διαδικασία.

Ανεξάρτητα από τη νομική φύση του παραβόλου και την ορθότητα της άποψης ότι η υποχρέωση καταβολής παραβόλου είναι συνυφασμένη με την άσκηση του σχετικού δικαιώματος και όχι με την τελική έκβαση της υπόθεσης, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι στις εν λόγω περιπτώσεις οι ενδιαφερόμενοι έχουν αχρεωστήτως καταβάλει, με υπαιτιότητα της Διοίκησης, ποσό παραβόλου μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να τους επιστρέφεται η διαφορά μεταξύ του ποσού που πραγματικά κατέβαλαν και του ποσού που όφειλαν να καταβάλουν δυνάμει των σχετικών ρυθμίσεων.

Υπενθυμίζεται ότι η υπηρεσία σας έχει ήδη επιστρέψει σχετικό ποσό αχρεωστήτως καταβληθέντος παραβόλου, αντιμετωπίζοντας σε συγκεκριμένη περίπτωση το ζήτημα που θίγεται στο παρόν έγγραφο με γνώμονα την αρχή της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη (βλ. υπ` αριθμ. πρωτ. 2193/05.2.1/15.07.2005 έγγραφο της Αρχής προς την υπηρεσία και υπ` αριθμ. πρωτ. 14128/28.12.2005 έγγραφό σας προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας).

Ενόψει του γεγονότος, όμως, ότι το επίμαχο ζήτημα έχει τεθεί κατ` επανάληψη ενώπιον της Αρχής, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει την ανάγκη γενικότερης αντιμετώπισής του από την υπηρεσία σας με την αποσαφήνιση προς τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών τόσο της υποχρέωσης επιστροφής του υπόλοιπου ποσού που καταβλήθηκε αχρεωστήτως, όσο και της διαδικασίας της επιστροφής.

Επίσης, προκειμένου να εξαλειφθούν στο μέλλον ανάλογα φαινόμενα στις περιπτώσεις υποβολής αιτημάτων χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας, θεωρεί ότι εφεξής πιο ενδεδειγμένη ίσως πρακτική θα ήταν να ζητείται σε πρώτη φάση παράβολο άδειας διαμονής διετούς διάρκειας και, εφόσον η σχετική αίτηση γίνεται δεκτή, να ζητείται συμπληρωματικά το υπόλοιπο ποσό.

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση. Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη